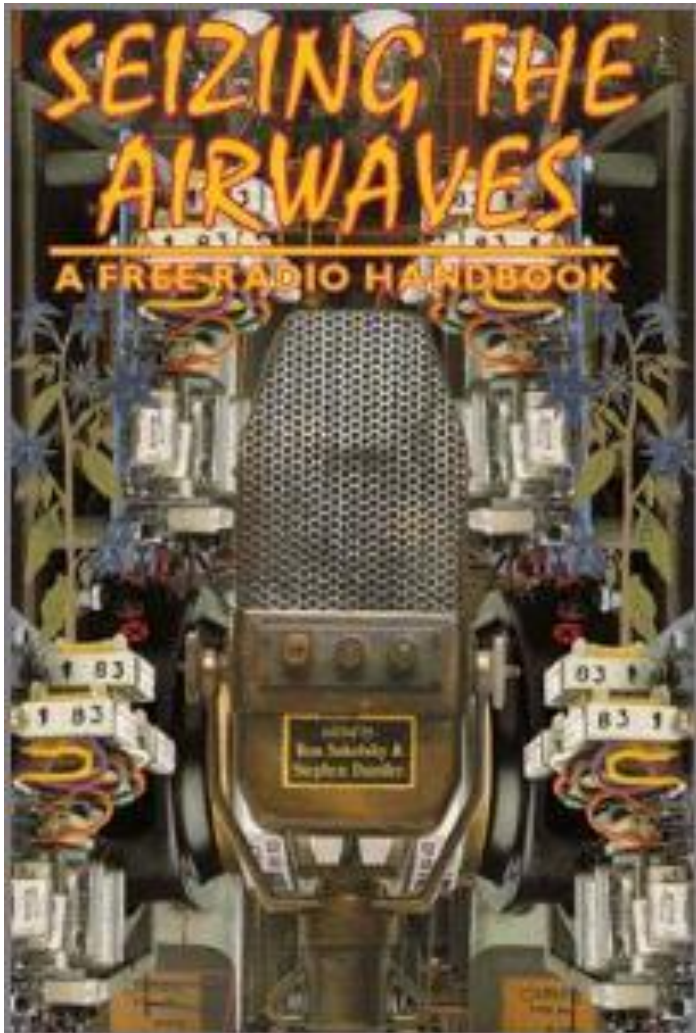

Laagvermogen radio

Ook in deze vakantie periode zal er af en toe een radiocolumn verschijnen, echter met een mindere omloop als U normaal gewend bent. De laatste weken verschijnen, zowel in de kranten als in de sociale media, tal van berichten over nieuwe radiostations die een licentie van de overheid hebben gekregen om op laag vermogen uitzendingen te mogen verzorgen. Doel daarbij is meer Nederlanders de kans te geven radio te maken zonder dat men in de problemen komt met de overheid. Opmerkelijk daarbij is dat vooral de AM geschikt is gemaakt, immers wordt er door de publieke omroep geen gebruik meer gemaakt van deze uitzendband.

Allerlei projectjes worden opgestart, waarbij Radio Atlantis in Leeuwarden vooral aan de bel trok bij de media en ook heel veel aandacht kreeg omdat men als eerste op deze manier actief was op de radio. Al in een zeer vroeg stadium was men begonnen aan de inrichting van een studio en kon men vrij snel na het verkrijgen van de licentie van start gaan via de 1395 AM. Een frequentie voorheen in Friesland ondermeer in gebruik door Radio Waddenzee.

Een ander gebruik van deze mini licenties is er één om met een knipoog naar te luisteren. De aanvrager van de frequentie 1485 heeft ook de bevestiging al een tijdje in huis en heeft de zender geactiveerd in Amsterdam. Op de sociale media komt een transistorradio op foto voorbij, waarbij het signaal wordt verklaard: 24 uur per etmaal is de Vogeltjesdans te beluisteren. Nu zijn er wereldwijd wel 370 versies opgenomen maar de vraag is of de eigenaar van het station, Herbert Visser, niet beter had kunnen kiezen voor songs waarin het woord 'vis', in welke taal dan ook, voorkwam.

Mijn gedachten gingen trouwens terug naar de jaren negentig van de vorige eeuw en een soortgelijke opkomst van radiostations in de Verenigde Staten van Amerika. Free Radio Berkeley was ook een dergelijk station en werd op 11 april 1993 opgericht als een "Free Speech"-radiostation. Vanaf het eerste begin was men 24 uur per etmaal en 7 dagen per week in de lucht geweest op 104.1 FM met 50 Watt. Het station beschouwde zichzelf als het medium met het alternatieve geluid voor Berkeley en Oakland en omstreken. Het grote nadeel was dat men geen officiële vergunning had, vergeleken met de huidige laagvermogen stations, die in Nederland de kop op steken.

Het was een van de meer bekende stations in zijn soort en daarmee ook een geschikt doelwit van de Federal Communications Commission. Eind 1997 werd een aantal microstations door de FCC uit de lucht gehaald. Maar Free Radio Berkeley wist nog langdurig stand te houden, zelfs tot voor de rechtbank. Maar in 1999 viel dan ook het doek voor Free Radio Berkeley

Stephen Dunifer, die in Amerika ook wel de "Johnny Appleseed" van de micropower-zenderbeweging wordt genoemd, was de oprichter van Free Radio Berkeley. Hij was bovendien elektronisch ingenieur en hij bracht via zijn organisatie ook nieuwe, goedkope apparatuur en bruikbare informatie aan de man. In juni 1999 jaar werd zijn station Free Radio Berkeley door middel van een gerechtelijk dwangbevel gedwongen de uitzendingen te staken. Met doorgaan riskeerde Stephen een fikse gevangenisstraf. "Daarvoor ben ik te oud", zei hij en haalde zijn station uit de ether. Om het station te steunen vond er vervolgens een wel heel bijzondere actie plaats.

Eind november 1998 hebben vervolgens twee advocaten het gevecht voor de vrije meningsuiting geopend vanuit een hoge boom in het Willard Park in Central Berkeley. Onder de nickname "Birdman" en "Sparrow" begonnen de twee aan een lange uitzending van het illegale radiostation Tree Radio Berkeley. Gedurende de uitzendingen, die meer dan een week duurden, kreeg men enorme ondersteuning van het normale presentatieteam van het station, dat de advocaten van programma-items voorzagen. Hulptroupen hebben de beide heren regelmatig voorzien van voedsel en drinken maar ook natuurlijk van batterijen om de apparatuur te kunnen laten draaien.

Het station, dat op zeer laag vermogen vanuit de bomen heeft uitgezonden, was opgericht om de lokale inwoners van Berkeley erop te wijzen dat de FCC destijds nog steeds microstations met geweld uit de ether haalde. Ook was men ontevreden over het regeringsapparaat dat destijds nog steeds geen besluit had genomen over het eventueel legaal toelaten van microstations in de ether. Tree Radio Berkeley bleef in de lucht van 23 november tot 4 december 1998. De DJ's werden twee keer gewisseld.

Wie meer wil weten over de "micropower broadcasting movement" kan daarvoor terecht bij het boek dat Stephen Dunifer samen met Ron Sakolsky publiceerde. De titel luidt toepasselijk: *Seizing the Airwaves*.

<https://www.akpress.org/seizingtheairwaves.html>

of download het boek gratis:

https://monoskop.org/images/d/d2/Sakolsky_Ron_Dunifer_Stephen_ed_Seizing_the_Airwaves_A_Free_Radio_Handbook.pdf

Begin februari 1999 kwam het bericht dat de FCC zou overgaan tot het legaliseren van de zogeheten microstations. Nog datzelfde jaar werd een aanvang genomen met het vergeven van vergunningen voor FM-stations met een vermogen tussen de 1 en 1.000 Watt. Doel van deze vergunningen is om 'buurtradio' te kunnen gaan maken, maar de licenties zijn ook optimaal geschikt voor religieuze organisaties, minderheidsgroeperingen, scholen en universiteiten en kleine bedrijven. En dus worden dergelijke stappen nu ook in Nederland gemaakt.

Hans Knot